

ผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยปลอดยาเสพติดและ
อบายมุขในโรงเรียนแก่งศรีวิทยา อำเภอแก่งศรี จังหวัดชัยภูมิ
THE RESULTS OF WHITE SCHOOL PROJECT IMPLEMENTATION
TO BE FREE FROM DRUGS AND TEMPTATIONS IN KAENG KHRO
WITTHAYA SCHOOL, KAENG KHRO DISTRICT,
CHAIYAPHUM PROVINCE

¹เชิดพงษ์ งอกनावังและ ²ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ
¹Cherdpong Ngorknavung and ²Tatchawat Laosuwan

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ประเทศไทย
Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

¹Cherdpong_n@gmail.com

Received December 25, 2020; Revised February 12, 2021; Accepted March 20, 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยปลอดยาเสพติดและอบายมุข ในโรงเรียนแก่งศรีวิทยา อำเภอแก่งศรี จังหวัดชัยภูมิ 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนแก่งศรีวิทยา อำเภอแก่งศรี จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน 288 คน ผู้ปกครองนักเรียน 38 คน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา 16 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้แทนชุมชน 13 คน รวมเป็นจำนวน 355 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.18 และเพศชาย ร้อยละ 42.82

¹ นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาสังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² อาจารย์ ดร., หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาสังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

นักเรียน ร้อยละ 81.13 ผู้ปกครองนักเรียน ร้อยละ 10.70 ครูและบุคลากรทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 4.51 และคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชน ร้อยละ 3.36 ส่วนใหญ่มีอายุ 13-20 ปี ร้อยละ 81.13 2. ผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย ยาเสพติดและอบายมุข ในโรงเรียนแก่งศรีวิทยา อำเภอแก่งศรี จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$) และอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านผลผลิต ($\bar{X}=3.83$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านกระบวนการ ($\bar{X}=3.78$) 3. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนแก่งศรีวิทยา อำเภอแก่งศรี จังหวัดชัยภูมิ เรียงตามลำดับความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน ดังนี้ 1) โรงเรียนควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจน 2) ผู้บริหารจะต้องสามารถระดมความร่วมมืออย่างเพียงพอในการดำเนินงานจากชุมชน 3) ครูทุกคนจะต้องปฏิบัติงานตามขั้นตอนและกระบวนการตรวจสอบและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอและ 4) ควรจัดโครงการดำเนินงานกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดและอบายมุขอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : โครงการสถานศึกษาสีขาว; ยาเสพติดและอบายมุข; โรงเรียนแก่งศรีวิทยา

Abstract

The objectives of this research were as follows: 1) To study the level of performance of the White School Project implementation in order to be free from drugs and temptations in Kaeng Khro Witthaya School, Kaeng Khro District, Chaiyaphum Province; and 2) To study the problems, obstacles and suggestions of drug prevention and solutions in Kaeng Khro Witthaya School, Kaeng Khro District, Chaiyaphum Province. The sample group of 355 people included: 288 students; 38 parents; 16 school administrators, teachers and educational personnel; and 13 school committee members and community representatives. The research instruments were questionnaires with reliability of the whole set at .95. The data were statistically analyzed by percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.). Results of this research were as follows. 1. The majority of respondents were female (57.18%) and the rest were male (42.82%). When classified by status, 81.13% were students, 10.70 % were the parents, 4.51% were the school administrators, teachers and educational personnel and 3.66% were school committee members and community representatives. Majority of the informants or 81.13% was between 13-20 years of age. 2. The overall results of the implementation of the White School Project implementation in order to be free from drugs and temptations in Kaeng Khro Witthaya School, Kaeng Khro District, Chaiyaphum Province were at a high level ($\bar{X}=3.81$). When considered by aspect, all aspects were at a high level. The highest mean was the output ($\bar{X}=3.83$) while the lowest mean was the process ($\bar{X}=3.78$). 3.

Opinions on problems, obstacles and suggestions of drug prevention and solutions in Kaeng Khro Witthaya School, Kaeng Khro District, Chaiyaphum Province could be chronologically arranged from the highest to the lowest level as follows: 1) Schools should clearly set policies; 2) The administrators must be able to adequately mobilize the cooperation in operation from the community; 3) All the teachers must perform their tasks according to the procedure and regular inspection and improvement processes; and 4) Creative projects and activities for immunization from drugs and temptations should be continuously implemented.

Keywords: the White School Project, Drugs and Temptations, Kaeng Khro Witthaya School

บทนำ

ปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาสำคัญที่รัฐบาลทุกยุคทุกสมัย พยายามที่จะแก้ไขปัญหานี้ให้หมดไปจากสังคมไทย มีทั้งการวางนโยบายและกลยุทธ์ต่างๆที่จะป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไว้อย่างชัดเจน แต่ผลการดำเนินงานก็ยังไม่สามารถที่จะเอาชนะหรือลบล้างปัญหายาเสพติดลงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้การแพร่ระบาดของยาเสพติดยังเป็นปัญหาที่สร้างความเดือดร้อน และส่งผลกระทบต่อสังคม ชุมชนอย่างมาก ในขณะเดียวกัน ก็ยังมีตัวยาใหม่ๆ ที่กลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้นำมาเผยแพร่ ซึ่งจะต้องมีมาตรการป้องกันอย่างจริงจัง ซึ่งยาเสพติดที่เป็นปัญหาแพร่ระบาดหลัก คือ ยาบ้า รongลงมาคือกัญชา พืชกระท่อม ไอซ์และเฮโรอีน และที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด คือ คีตาามีน ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากในอดีต นอกจากนี้ยังพบการใช้ยาควบคุม/ยาอันตรายในทางที่ผิดในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยประชากรที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งในมิติของการเสพและกระทำความผิดที่มีอายุไม่เกิน 24 ปี มีสัดส่วนสูง โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 40 ยังอยู่ในกลุ่มอายุ 15-19 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียนในสถานศึกษา (คำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ที่ 3/2561 เรื่อง แผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเร่งด่วน ปี 2561, <https://www.tcijthai.com>)

อย่างที่ทราบกันดีคือปัญหาของยาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดเข้าไปสู่สถานศึกษา อย่างหนัก ขณะที่ความคาดหวังของประเทศชาติ ชุมชน ครอบครัวและโรงเรียน ต้องการให้เด็ก และเยาวชนเป็นคนดี มีทักษะชีวิต คือ คิดวิเคราะห์ มีสติในการมีชีวิตรอดในสังคม มีสุขภาพ แข็งแรง ร่าเริงแจ่มใส ตั้งใจเรียน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีคุณธรรม จริยธรรม ไม่สร้างปัญหาให้สังคม เติบโตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติเพราะสถานศึกษาซึ่งนับว่าเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดสำหรับเด็กที่จะต้องใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนที่ยาวนาน เป็นแหล่งหล่อหลอมคนให้เป็นคน ในส่วนผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

เป็นบุคคลที่ต้องคอยดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ รวมไปถึงสิ่งสำคัญอีกอย่างคือทักษะชีวิตซึ่งไม่มีในตำราเรียน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบาย มาตรการในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยยึดวัตถุประสงค์ใช้มาตรการทางการศึกษาเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาได้มีความคิดสามารถวิเคราะห์ แยกแยะเรื่องราวต่างๆได้ โดยผ่านการศึกษาที่สถานศึกษาได้กำหนดและสร้างขึ้นสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้เหมาะสมกับช่วงวัยและดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องผ่านการเรียนการสอน และกิจกรรมต่อกลุ่มเป้าหมายในสถานศึกษา โดยเฉพาะการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่สถิติมากที่สุด โดยการสอดแทรก การส่งเสริมทักษะชีวิต เพื่อการป้องกันยาเสพติดไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ในหลักสูตรและเสริมด้วยการค้นหา การรักษา และการเฝ้าระวังในสถานศึกษา โดยการร่วมมือของทุกฝ่ายดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาภายใต้กลยุทธ์ “4 ต้อง 2 ไม่” ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ ต้องจัดทำแผน ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย ไม่ปกปิดข้อมูล และไม่ไล่นักเรียนออก (สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา, <http://www.skp.moe.go.th>)

โรงเรียนแก้งคร้อวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ตั้งอยู่ในอำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่มีการพบเจอเรื่องของปัญหายาเสพติดอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ เป็นโรงเรียนประจำอำเภอและเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในเรื่องของวิชาการ จึงทำให้นักเรียนจากหลายๆอำเภอรอบข้างมาสนใจที่จะเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก เมื่อเด็กนักเรียนมีมาก จากหลายท้องที่หลากหลายชุมชน โรงเรียนจึงพบปัญหาเรื่องของยาเสพติดและอบายมุขอยู่เป็นประจำ โรงเรียนจึงได้ดำเนินการตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข ในปีการศึกษา 2561 ดังนี้ 1) มาตรการการป้องกัน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้เชิงสร้างสรรค์ตามกลุ่มสนใจหรือการบูรณาการเข้าในเนื้อหาวิชาต่างๆ โดยการสอดแทรก ประกอบด้วยกิจกรรมและกำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน 2) มาตรการค้นหา เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาต้องจัดระบบการคัดกรอง จำแนกกลุ่มนักเรียน นักศึกษาเพื่อไปสู่การบำบัดรักษาต่อไป 3) มาตรการรักษา เป็นกิจกรรมที่ใช้กับผู้เรียนที่ติดสารเสพติด เพื่อจะลดจำนวนผู้เสพหรือลดผลกระทบที่จะเกิดแก่สถานศึกษา ครอบครัวและชุมชนและ 4) มาตรการการเฝ้าระวัง เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาต้องจัดให้มีนักเรียน นักศึกษาแกนนำ มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การจัดระเบียบและสำรวจพื้นที่เสี่ยงรอบสถานศึกษา การขจัดปัจจัยเสี่ยงพื้นที่อับ โดยจัดสภาพสิ่งแวดล้อมไม่ให้เอื้อต่อการไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (โรงเรียนแก้งคร้อวิทยา, 2561, น.2-3)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข ในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้แทนชุมชน ในโรงเรียน แก้งคร้อวิทยา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2561 รวมจำนวน 355 คน ตามวิธีคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ตามสูตรทาร์ยามาแน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ ซึ่งถามเกี่ยวกับเพศ สถานภาพการดำรงตำแหน่งและอายุ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ โดยยึดรูปแบบการประเมิน CIPP Model จำนวน 4 ด้าน มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert) กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะใช้สถิติเชิงบรรยายเป็นหลักในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และเสนอค่าสถิติเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปผู้ให้ข้อมูลวิเคราะห์ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดชัยภูมิ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายข้อรายด้านและโดยรวมทั้งฉบับเพื่อใช้ในการประเมินค่าและแปลความหมายของคะแนน โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3.3 วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดชัยภูมิ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอแบบบรรยายความเรียง

ผลการวิจัย

จากการวิจัยผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดชัยภูมิ สรุปผล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.18 และเพศชาย ร้อยละ 42.82 นักเรียน ร้อยละ 81.13 ผู้ปกครองนักเรียน ร้อยละ 10.70 ครูและบุคลากรทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 4.51 และคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชน ร้อยละ 3.36 ส่วนใหญ่มีอายุ 13-20 ปี ร้อยละ 81.13

2. ผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.81$) และอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านผลผลิต ($\bar{x}=3.83$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านกระบวนการ ($\bar{x}=3.78$)

3. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดชัยภูมิ เรียงตามลำดับความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน ดังนี้ 1) โรงเรียนควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจน 2) ผู้บริหารจะต้องสามารถระดมความร่วมมืออย่างเพียงพอในการดำเนินงานจากชุมชน 3) ครูทุกคนจะต้องปฏิบัติงานตามขั้นตอนและกระบวนการตรวจสอบและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ และ 4) ควรจัดโครงการดำเนินงานกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดและอบายมุขอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุขในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา อำเภอกำแพงศรี จังหวัดชัยภูมิ มีข้อควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุขในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา อำเภอกำแพงศรี จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.81$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนแก้งคร้อวิทยาได้ดำเนินการตามนโยบายและมาตรการต่างๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการอย่างต่อเนื่องตามลำดับ โดยได้ดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษา 5 มาตรการ คือ 1) มาตรการป้องกัน 2) มาตรการค้นหา 3) มาตรการรักษา 4) มาตรการเฝ้าระวังและ 5) มาตรการบริหารจัดการ ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย ไม่ปกปิดข้อมูลและไม่ปล่อยออกส่งผลให้เกิดระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาอย่างเข้มแข็งต่อเนื่องและยั่งยืน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษา คือ 1) เพื่อลดปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา 2) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดและอบายมุขนอกสถานศึกษา ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน 3) เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่สถานศึกษาในการนำไปพัฒนาและสร้างระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด อบายมุข ปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษา ในทุกพื้นที่ และตามเป้าหมายของโครงการฯ ทั้งด้านปริมาณ และด้านคุณภาพ ได้แก่ 1) ด้านปริมาณ สถานศึกษาทุกแห่งสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เข้าร่วมโครงการ และรับการประเมินผลประจำปี เพื่อประกาศให้เป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข-ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา ในชุมชนทุกแห่งที่สถานศึกษาตั้งอยู่ในชุมชนให้การสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข 2) ด้านคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง นักเรียนและนักศึกษา มีจิตสำนึกร่วมกันในการดูแล กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้า ฝิ่น ระวังไม่ให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดและอบายมุข-ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา มีจิตสำนึกในการดูแลลูกหลานไม่ให้อยู่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และอบายมุข-นักเรียน นักศึกษา มีจิตสาธารณะ รู้จักเสียสละ มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี (สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา, <http://www.skp.moe.go.th>) สอดคล้องกับยุพิน บัวคอมและคณะ (2560 :43-45) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดด้วยโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงาน กศน. จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดด้วยโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.99$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มาตรการด้านการบริหารจัดการ ($\bar{x}=4.14$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรการด้านการรักษา ($\bar{x}=3.89$)

1.1 ผลการดำเนินงาน ด้านบริบท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.82$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้ดำเนินการตามโครงการเหมาะสมและสอดคล้องของสภาวะแวดล้อม วัตถุประสงค์ของโครงการ การแก้ไขปัญหา และความต้องการของประชาชน สอดคล้องกับกิตติธัช แสนภูวา และมณฑา จำปาเหลือง (2557 :85) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของ โรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยการบริหารการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบ มาตรฐานการต้านยาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด รองลงมาคือ ด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากการกำหนดแนวทางการดำเนินงานภายในสถานศึกษา เพื่อมุ่งหวังให้นักเรียนปลอดภัยจากยาเสพติดและดำเนินงานให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดเพื่อให้สถานศึกษาที่เข้าร่วมในโครงการโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต้านยาเสพติด

1.2 ผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข ในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ด้านปัจจัยเบื้องต้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.81$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ อาจเป็นเพราะได้ดำเนินการตามโครงการได้อย่างเหมาะสม และความเพียงพอของปัจจัยนำเข้า เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ ระยะเวลา สถานที่ ในการตั้งด้านตรวจตราและเฝ้าระวังในพื้นที่ จึงทำให้การดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข ในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยาในด้านนี้มีผลอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับปวีณา ครุฑเผือก วารุณี สันนิชชิตีและพิกุล เอกวรางกูร (2560 :209) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินโครงการโรงเรียนต้นแบบมาตรฐานระบบการต้านยาเสพติด (QAD) โรงเรียนประชาราษฎร์บำเพ็ญ ผลการประเมินโครงการ พบว่าประเด็นที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมี 12 ประเด็นจาก 14 ประเด็น ได้แก่ 1) ความสอดคล้องวัตถุประสงค์ของกิจกรรมกับวัตถุประสงค์ของโครงการ 2) การเตรียมการและ วางแผนการดำเนินโครงการ 3) ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ 4) ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินโครงการ 5) การดำเนินโครงการตามแผนที่กำหนดไว้ 6) การนิเทศติดตามการดำเนิน

โครงการ ปัญหา อุปสรรคและ 7) การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น 8) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด 9) ความตระหนักเกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด 10) ความสามารถในการสร้างภูมิคุ้มกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน 11) ความตระหนักเกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติดของผู้ปกครอง และ 12) ความตระหนักเกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติดของคนในชุมชน

1.3 ผลการดำเนินงาน ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.78$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ อาจเป็นเพราะโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุขในโรงเรียนแก้งคล้อ มีความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินการโครงการ เช่น การประชาสัมพันธ์ การให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนและผู้ปฏิบัติงาน การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ การตรวจสอบเสตติดกลุ่มเสี่ยง สอดคล้องกับอัศวิน คงเพชรศักดิ์ (2559 :156) ได้ศึกษาการประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลสงเคราะห์) สังกัดเทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยในด้านกระบวนการ ขั้นตอนการ และขั้นตอนดำเนินงาน พบว่า โครงการมีความพร้อมและ เหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนขั้นประเมินผลและรายงาน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ พบว่า การจัดโครงการครั้งนี้ มีการเตรียมการ เป็นอย่างดีทุกๆด้าน ในขั้นตอนการดำเนินงาน พบว่า สามารถดำเนินการไปได้ตามขั้นตอน ในขั้นตอนประเมินผลและรายงาน พบว่า มีการประเมินผลเพื่อสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ

1.4 ผลการดำเนินงานด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมหลากหลายกิจกรรมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามกำหนดเวลาและสถานที่แตกต่างกันไป ส่งผลให้โรงเรียนได้รับการยอมรับของผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ โครงการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดที่โรงเรียนจะทำการอย่างเป็นระบบโดยต่อเนื่องตามแนวทางของโรงเรียนสีขาวปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข เช่น โครงการปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ โครงการลานกีฬาต้านยาเสพติดโครงการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรมต้านยาเสพติด โครงการทูปี้นมเบอร์วัน และโครงการอบรมจริยธรรมวันศุกร์ทุกสัปดาห์ เป็นต้น ทุกโครงการล้วนมุ่งเน้นต่อต้านยาเสพติดโดยใช้ดนตรี กีฬาและศิลปะเป็นสื่อ สอดคล้องกับอัษฎฤกษ์ นาเมือง (2560:55) ได้ศึกษาวิจัยโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในโรงเรียนเทศบาลบ้านเขานิเวศน์ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ดำเนินการโดยแบ่งเป็นโครงการย่อยๆรวมทั้งสิ้น 6 โครงการโดยทุกโครงการมีลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานครบทั้ง 4 ขั้นตอนตามวงจรคุณภาพ (PDCA) คือ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นปฏิบัติตามแผน ขั้นตรวจสอบขั้นสรุปและแก้ไขข้อบกพร่อง เมื่อประเมินตามรูปแบบ (CIPP) ซึ่งประกอบด้วย การประเมิน บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของโครงการดังกล่าวใน 3 กลุ่ม คือ นักเรียน บุคลากรทางการศึกษาและ

ผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมจากทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ระดับมากผล การประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนเทศบาลบ้านเขานิเวศน์ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ในภาพรวมและผู้ประเมินทุกกลุ่มประเมินโครงการนี้ในระดับมากเกือบทุกข้อ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ยกเว้นการประเมินของนักเรียนด้านปัจจัยนำเข้าข้อที่กล่าวว่าทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานตามโครงการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดของโรงเรียนเทศบาลบ้านเขานิเวศน์เพียงพอในระดับได้ที่ได้ระดับปานกลางเพียงข้อเดียว

2. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ เรียงตามลำดับความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน ดังนี้ 1) โรงเรียนควรกำหนดนโยบายให้มีความชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตลงในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ 2) ผู้บริหารต้องมีความสามารถในระดับปัจจัยความร่วมมือในการดำเนินงานจากชุมชนได้อย่างเพียงพอ จะส่งผลให้การดำเนินงานตามโครงการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น 3) ครูทุกคนต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ ตรวจสอบ และปรับปรุงงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และควรดำเนินงานอย่างจริงจัง 4) ควรจัดโครงการดำเนินงานกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดและอบายมุขอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติดในสถานศึกษา ปี 2562 เข้าสู่ระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัด (Narcotics Information System for Province Agency : NISP) (<http://skp.moe.go.th>) ที่ มีแนวคิดการขับเคลื่อนงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในกลุ่มเด็กและเยาวชนปี 2562 โดยสานต่อแนวคิดการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดที่เหมาะสมกับช่วงวัย โดย การรักษาสภาพระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาทุกช่วงชั้น ภายใต้กรอบกิจกรรม 5 ด้าน ได้แก่ การสร้างภูมิคุ้มกัน การค้นหา การรักษา การเฝ้าระวัง และการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดปี พ.ศ.2558-2562 ดังนี้ 1) การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 2) การแก้ไขปัญหายาเสพติดผู้ติดยาเสพติด 3) การสร้างและพัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีให้สังคม 4) การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด 5) ความร่วมมือระหว่างประเทศ 6) การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด 7) การมีส่วนร่วมภาคประชาชน และ 8) การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ในโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ในครั้งนี้ ได้องค์ความรู้ที่อาจเป็นประโยชน์ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข คือ ควรเสริมสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชนให้มีความสำคัญในการป้องกันให้นักเรียนห่างไกลจากยาเสพติดและอบายมุข สถานศึกษามีการวางแผนอย่างรอบคอบ รัดกุม เพื่อให้โครงการมีประสิทธิภาพ ควรเสริมสร้างความร่วมมือกับชุมชนในพื้นที่สถานศึกษาเพื่อให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหาเสพติดต่อเนื่องอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนที่ใช้สารเสพติด นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ครู ผู้ปกครองนักเรียน ผู้แทนชุมชน เข้ามาประกอบด้วยเพื่อให้เห็นภาพของการดำเนินงานและผลของโครงการอย่างชัดเจนขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ, (2561), *เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติด (26 มิถุนายน) ประจำปี 2561*. สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สืบค้นวันที่ 30 พฤศจิกายน 2561, : <http://www.skp.moe.go.th>
- การรายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติดในสถานศึกษา, (2562), *เข้าสู่ระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัด (Narcotics Information System for Province Agency : NISPA)*, สืบค้นวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2562, <http://www.skp.moe.go.th>
- กิตติธัช แสงภูวและมณฑา จำปาเหลือง. (2557). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของ โรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการด้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี*. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ. ปีที่ 7 ฉบับที่ 3.
- คำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ที่ 3/2561 เรื่อง แผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเร่งด่วน ปี 2561. สืบค้นวันที่ 5 พฤศจิกายน 2561, <https://www.tcijthai.com>
- ปวีณา ครุฑเผือก วารุณี ลักษณะคดีและพิบูล เอกวรารังกูร (2560). *การประเมินโครงการโรงเรียนต้นแบบมาตรฐานระบบการด้านยาเสพติด (QAD) โรงเรียนพระราชราษฎรบำรุง*. Technical Education Journal King Mongkut's University of Technology North Bangkok. Vol. 8, No. 1.

- ยุพิน บัวคอม และคณะ. (2560). แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดด้วย
โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงาน กศน. จังหวัดลำพูน. รายงานการวิจัย. ลำพูน : สำนักงาน กศน. จังหวัด
ลำพูน.
- โรงเรียนแก้งคร้อวิทยา. (2561). คู่มือนักเรียนและผู้ปกครอง ปีการศึกษา 2561. ชัยภูมิ :
ไทยเสรีการพิมพ์.
- อัญญรัตน์ นาเมือง. (2560). โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในโรงเรียน
เทศบาลบ้านเขานิเวศน์ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง. วารสารมหาวิทยาลัย
นราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์. ปีที่ 4 ฉบับที่ 2.
- อัศวิน คงเพชรศักดิ์. (2559). การประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
ในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลสงเคราะห์) สังกัดเทศบาลเมือง
ราชบุรี จังหวัดราชบุรี. วารสารครุพิบูล. ปีที่ 3 ฉบับที่ 2.